

Rudolf Kresal:

Božični angel

Bilo je pred petnajstimi leti. Daleč, daleč nekje je že polni dve leti neprenehoma zamolklo grmelo, da se je zemlja tresla in so ljudje strahoma legali spat in se s preplašenimi očmi zbujali. O, temu je že dolgo. Petnajst polnih let je poteklo od takrat, ko je mali Ivanček vsak dan iznova, brez prestanka vpraševal mamo:

»Mami, kam pa je šel atek?«

Na to vprašanje je mati nekaj časa zmerom molčala. Ivanček ji je s širokimi, malo žalostnimi očmi gledal na ustnice. Ni umačnil pogleda. Potem pa je mati morala reči:

»Tam, za tistimi hribi, odkoder prihaja grom, tam je atek?«

Ivanček se je zagledal v velike, s'nje hribe in nekaj časa molčal. Potem pa je zopet vprašal:

»Kaj pa dela atek tam?«

Tedaj mu mati ni mogla več odgovoriti. Pogledala je stran, da Ivanček

»Ateka ni, Ivanček, ni,« in ga je pobožala po laseh. »Atek je daleč, zelo daleč,« je govorila in po licu ji je zdrknila solza.

Ivanček je strmel v mamo. In ko se je njej potočila druga solza, je tudi on zajokal. Tako žalostno je zajokal, da ga je mati vzela v naročje in tako zatrla jok — le da ni jokal Ivanček.

Vojna je bila, hudi časi — in Ivančkov atek je bil tam, kjer je neprenehoma tako grmelo, da je grmenje moglo slišati še Ivančkovu drobno uho. Časih je na veliki, široki cesti dolgo stal nepremično z mamo. Oba sta poslušala votli grom iz velike daljave in čutila pod nogami, kako se je tresla zemlja. Ivančku je bilo zelo čudno pri srcu. Kar nenadoma je spet vprašal:

»Mami, povej, kje je atek?«

Tedaj mu je mati z roko pokazala velike, sinje hribe in tiho rekla:

ni videl solze v njenih očeh, da ne bi še on zajokal na veliki, široki, beli cesti.

Ivanček ni nič vedel, kaj je vojna. Ni vedel, da je bil atek neprenehoma v smrtni nevarnosti. O, tako majhen in svetlook je bil, od vsega hudega tako daleč, daleč stran.

Tak je bil Ivanček. Pet let je bil star. Majhen, droben deček, ki se je moral pripravljati že za šolo.

Tisto leto, ko je Ivanček tolikokrat vprašal mamo, kje je atek, je bila huda zima. Zapadel je visok sneg, ki je ljudem segal do kolien, ponekod pa celo do pasu. Vse je bilo belo. Kamer se je

človek ozrl, je videl le snežno, srebrnobelo plan, ki se je lesketala, da je jemalo vid.

Ivanček je bil vesel snega, visokih kupov, s katerih so se bolj veliki otroci sankali. Vesel je bil drobnih, zvezd naših snežink, ki so se dan za dnem lo-vile po zraku, prehitevale druga drugo in padale na belo zemljo. Časih je ure in ure strmel skozi okno v nebo in smaje se sledil zdaj tej zdaj oni snežinki do tal. In kadar je padla na belo odejo in se v njej izgubila, je veselo, razposajeno zaploskal s svojimi majhnimi ročicami in poklical mamo:

»Mami, mami, ni je več, nič več! Izgubila se je!«

★

Pa zmerom le ni mogel gledati skozi okno in z očmi loviti snežinke. Saj se je vsaka izgubila v velikanski, srebrno se bliščeči plasti. Niti ena ni hotela biti sama. Tako se je Ivanček kmalu naveščil te svoje igre z nevaležnimi snežinkami — in prišel je razmišljati — o bolj resnih stvareh. — O, tudi to je znal. Nekega dne se je hudo razžalostil. Ves dan je jokal. Zdaj potihem zdaj na glas, da so ga morali tolažiti vsi ljudje.

Kaj je bilo?

Moj Bog, nekaj zelo hudega se je pripetilo Ivančku. Velika krivica. Ne, to ni bilo prav! Tako priden je bil in dober, šele pet let star, pa se je že za šolo pripravljaj. In vendar, Ivančku se je zgodila velika krivica. Čujte!

Sveti Miklavž je pozabil nanj!

Ivanček je jokal, kakor da se mu je sveti Miklavž za zmerom zameril. Saj res ni bilo prav, da je Miklavž pozabil prav nanj. Ampak ta porednež, Ivanček, je jokal, tako jokal in se prav na tihem le veselil svoje zmage. Mati ga je ves dan božala, ga tolažila, mu govorila, da ateka ni doma, da je atek daleč, daleč za tistimi sinjimi hribi, za katerimi tako grmi. In da brez ateka ni svetega Miklavža. Da je atek bolan, pa da ne more svetemu Miklavžu nič naročiti. In tudi to mu je rekla, da je morda premalo molil. Joj, kako je po teh besedah Ivanček zajokal. On, Ivanček, da bi bil premalo molil. Ne! Ne! Kaj ša. Ves teden je molil. — Zdaj pa je jokal — in se — navihanec natihem veselil svoje zmage. Zakaj mati mu je obljubila, da mu bo Božiček prinesel veliko, svetlo sablo, bonbonov in smokv in rožičev. Božičku da že ona lahko naroči, Miklavžu pa da brez ateka

ni mogla. — Pa še nekaj je bilo, da je ta majhni možiček tako hudo, kar na vse pretege jokal: čim bolj je jokal — tem bolj je pred njim rasel kup z bonbončki in pomarančami, ki so mu jih nosili ljudje, da bi nehal jokati.

O, bil je res samo pet let star, tako majhen, da bi ga bil Krpan lahko v pest skril, pa je vendar znal, kar brez ateka sam sebi napraviti svetega Miklavža.

★

Približal se je Sveti večer. Ivanček je bil čudno tih, ves zamaknjen, tako hudo zamišljen, da mame pogosto niti slišal ni, če ga je kaj vprašala.

Molil je k Božičku, da bi nanj ne pozabil.

Tako je molil:

»Ljubi Božiček, lepo prosim, prinesi mi veliko, svetlo sablo in bonbonov in smokv in rožičev, pa da ne boš pozabil, kakor je pozabil svet Miklavž. Ljubi Božiček!«

★

Sveti večer je.

Mati in Ivanček sta v sobi. Tiščita se zraven tople peči in se pogovarjata. Po kadilu diši. Ivančku se sveti obrazek od tihe sreče. Toliko je molil. Božiček ne bo pozabil nanj. Ne sme.

Mati se mu smehlja. Tudi ona je srečna, ko vidi, kako Ivanček zdaj pa zdaj sklene svoji drobni ročici in prosi njo, naj Božiček nanj ne pozabi. In mati mu pravi:

»Priden bodi, pa Božiček res ne bo pozabil nate!«

Ivan pa jo ves v skrbah pogleda in vpraša:

»Ali nisem bil priden?«

»Bil, bil. Priden si bil, Ivanček!«

In Ivanček ves srečen zatleska z rokami, objame mamo — in ne vidi, da je njej hudo, tako hudo, da se ji oči čudno svetijo. Ivanček je srečen, tako je srečen, da nič ne vidi okrog sebe. Le kdaj pa kdaj se zagleda v majhne jaslince in v rdečo lučko, ki gori v njih. Tako lepo je vse. Tako tiho. Tako dobra in lepa je nocoj mati. O, saj Ivanček jo vidi, jo gleda. Kakor lep angel se mu zdi.

Božični angel je njegova mami, ki ga boža in se mu s svatljakajočimi se očmi smehlja in ga zdaj pa zdaj poljubi.

Zraven pa misli mami na ateka, ki ga je Ivanček nocoj pozabil. Nič ni vprašal:

»Mami, kje je atek?«

In ona mu ni mogla odgovoriti:

»Atak je tam za tistimi velikimi, sinjimi hribi Tan. je, sinek, kjer grmi. Ali čutiš, kako se trese zemlja?«

Ne, o ateku z Ivančkom nocoj, na ta veliki in žalostni sveti večer ni mogla govoriti. Ivanček je srečen. Naj bo srečen. Tako majhen je in dober in svetlook. Na ateka misli mami sama, povsem sama — in prosi Božička, naj Ivančku prinese veliko, svetlo sablo.

★

Pozno je. Polnoč je.

Od zunaj prihaja v toplo izbo polnočno zvonjenje. Zvonovi vabijo k polnočnici.

Ivanček pa spi. Tako sladko spi v materinem naročju. Smehlja se. In v njegovem lepem, otroškem nasmehu je toliko srača, da ga mati, utrujena in sama in brez ateka ziblje kakor majhno dete in se mu vsa srečna tudi ona smehlja.

Morda se Ivančku sanja. Morda se mu sanja o velikih svetlih sabli, s katero bo šel po ateka tja za velike, sinje hribe?...

★

Jutro. Sveti dan je. Vse je svetlo. Zunaj je vse belo, vse je kakor posrebreno.

O, kaj je, Ivanček?

Nič. Še nič ni. Ivanček si menca oči. Kaj je?

No?

Ivanček kobaca po postelji. Gleda, gleda...

Potem pa se mu iznenada izvije vzklík. Ves njegov obrazek je sam nasmeh. Njegove ročice so nasmeh.

V rokah drži sabljo.

Še en vzklík. — In že je v materinem naročju.

Ivanček od veselja zdaj joka, »daj se smej!«

Božček ga je uslišal. Ivančka!

L. Mrzel - Frigid:

Človek se je rodil

(Božična.)

Na obali daljnega morja sta imela stanok Marica, dte iz ribiške kože, ki je slonela sredi skalnate samotne, in pa val, ki je pravkar pripotoval od onkraj oceana. Tja je Marica prihajala vsako jutro, da se je igrala s školjkami in valovi. Doma v koči je bila sama

beda in žalost, tam na obali pa sta bila odprla ves daljni svet in vse sinje nebo. Valovi so neprestano butali ob pečine in brez konca in kraja nekaj žlobudrali v svoji neznani govorici. Marica je bila zelo majhen in zelo zapuščen otrok. Takšni otroci se polagoma privadijo, da se pomenkujejo s stvarmi, in neme stvari vedo največ resnice sveta.

»Ali si od daleč prišel?« je vprašala Marica.

»Od onkraj morja,« je val udaril ob skalo, »Potoval sem leto in dan.«

»Potem si pa gotovo spet videl neskončno lepih reči,« je rekla Marica. »Ali me boš nekoč vzel s seboj? Tukaј pri nas je tako žalostno. Ne vem, kako dolgo že ni bilo kruha pri nas.«

»Nič posebnega nisem videl,« je odvrnil val. »Samo v daljni deželi, do katere me je zanesel veter, se je v koči, ki je še bolj revna od vaše, rodil otrok.«

»Pa zakaj se je rodil?« je vprašala Marica. »Glej, tako žalostno je, da morajo otroci tudi po kočah prihajati na svet.«

»Vsak človek se mora nekdaj roditi,« je butnil val. »In v koči se je rodil, da

bo nekoč šel iz nje in bo odrešil ves svet. Glej: kdor v palači ugleda luč življenja, je vesel, da lahko do konca ostane v nji — tako lepo in tako dobro mu je. Samo kdor je v koči doma, samo kdor zase nima kruha, se bo lahko spomnil vsega sveta in bo šel kruha iskati za vse ljudi.»

»Ali ga bo prinesel tudi za nas?« je vprašala Marica.

»Tudi za vas,« je rekel val. »Samo malo naproti mu boš morala iti.«

»Kod pa se mu gre naproti?« je vprašala Marica.

Toda val se ni oglasil več. Samo nekaj tihih, belih pen se je zibalo mimo pečin.

Morda tega odgovora Marici ni mogel dati niti val, ki je vsako leto preromal skoraj ves svet.

Ivo Grahor:

Miloševo božično drevesce

Miloš ni bil zelo bogat. Kmečki otrok je bil. Ampak imel je vsega dovolj. Imel je več kot vsi siromašni otroci tiste vasi skupaj. Njegov oče je bil kmet in trgovec. Potoval je večkrat v mesto, kjer se dobe vse stvari. In tako je imel tudi za Božič Miloš vsega, kar je hotel. Imel je božično drevo, ki je segalo do stropa visoke dvorane. Med oknom in smreko pa so stale velike božične jaslvice z resničnimi ovčkami in pastirji iz voska. Tudi sveti Jožef in Marija sta bila velika. Samo Jezušček v jaslcah je bil majhen: Milošu se je zdelo, da je Jezušček žalosten. Zakaj, tega Miloš ni vedel. Premišljal je, s čim bi ga razveselil in da bi mu bilo tako lepo kakor njemu. Pa dolgo ni našel ne vzroka ne pomoči.

Prosil je brata, naj mu pomaga pripe-ti veliko zvezdo. Zvezda je bila zlata in je sijala nad jaslavicami močno, kakor sijajo zvezde na nebu. Ampak Jezušček je bil še žalosten. Miloš se je spet globoko zamislil. Zdelo se mu je, da je smreka na tisti strani pri jaslcah preveč prazna in da visi nekoliko postrani. Popravil je tudi to. Popravil je popravljal. Brat mu je pridno pomagal. Delati na sta morala tiho, da ni nihče vedel. Ne mati, ne sestre niso vedele, kje sta. Bil je že pozen večer. Sveti večer. Domači so sedeli še v kuhinji, kjer so pred dobro uro vsi skupaj večerjali. Dušan in Miloš pa sta že pol ure delala in se pehala pri jaslcah. Vedno lepše sta jih urejala. Prinesla sta velik koš svežega mahu. Položila sta ga po tleh v širokih in visokih plasteh s hribčki in dolinicami. V mah sta postavila ovčke in kravice in pastirčke in prižgala sta svečke, da bi ponoči lahko našli pot v Betlehem.

Potem sta znova krasila drevesce.

Ker je bilo visoko, sta splezala k njemu po lestvi. Na vseh vejicah je bilo polno obeskov.

Tu si videl dimnikarčka, ki je plezal po lestvici. Visoko pri vrhu smreke je bil in gledal navzdol, kakor z visokega dimnika. Z druge strani so se plazili palčki in opice. Okrog njih so plavale v zraku živobarvne kroglice in leteli golobčki kot sveti Duh. Pri tleh po nižjih vejah so se zibale dolgoranke pastirčice. Bile so kakor žive. Milošu se je zdelo, da sliši, kako stumi potok pod njimi, kajti pastirčice žive najrajše ob vodi. In čeprav je ležal po smrekinih vejicah bel, svetlikajoč sneg so bile njene vejice polne najslajšega sadja: smokve, orehov, rožičev in narezanih pomaranč. Človek bi bil kar vgriznil. Ampak Milošu ni bilo do tega. Nič ni bil lačen in tudi ne bi bil jedel z drevesca, ker se mu je zdelo živo. Prav to drevesce in te jaslvice pri drevescu, to je bil Božič. Božič pa je nekaj tako vselega, da mora biti živ, kakor človek. Zato Miloš ni razumel, kako je to, da je Jezušček v jaslcah žalosten. Nekako nejevoljen je bil že nanj. Pustil je Jezuščka pri miru in obdeloval božično drevesce.

Ko je bilo drevesce polno vsega lepega in dobrega, kar je mogel Miloš najti na svetu, je preplel vejice s tenko srebrno nitko. Nitke so so svetile in so šle gor in dol kakor svetloba od Jezuščka. Vse je bilo v zlatu, v srebru in v najlepših barvah. Kosmi umetnega snega so legli po prsih in po rokah izginjajoče smrečice. Tako je bila obložena, da je skoraj ni bilo videti iz sijaja in bleska. Miloš je vedel, da ljudje na svetu še nikdar niso videli takšnega drevesca.

Jezušček v jaslcah pa je bil še zmeraj žalosten.

Miloš ni vedel več, kaj bi naj še naredil zanj.

»Jezušček je bolan.«

Tako je mislil in se sam je postal žalosten. Jezušček v jaslcah pa je bil iz voska in mu ni mogel pomagati.

»Saj zato!« je dejal Miloš. »On si ne more pomagati, ker je majhen.«

In sklenil je, narediti vse, kar je mogoče in v takih prilikah potrebno. Prinesel je še tri naročja drv in pridno netal ogenj v železni peči. Vsaj soba naj bo dobro zakurjena. Toda peč je bila dosti predaleč od jasic. Železno truplo peči v kotu je bilo rdeče razbeljeno kakor pošast. Še nikdar ni bila tista peč tako rdeča. Toda dvorana je bila predolga in prevelika. Pri jasicah je bil mraz. Milošu se je zdelo, da pokajo na tem koncu vse stene od mraza in da svečke komaj gorijo.

Svečke so hitro zgorevale. Nastavil je na njihova mesta novih in teh ni prižgal, ker so morale ostati cele za sveti večer. Pred polnočjo pridejo vsi ljudje k jasicam in takrat je sveti večer. V tisti ... »takšna navada. Otroci gre-

do od nise do hiše in gledajo jaslíce. Drevesce pa imajo samo pri Miloševih. Zvonovi pojo, ljudje gredo k polnočnici in nosijo plamenice, da si po poti svetijo, ker je noč in tema. Miloš se je ozrl od peči v temna okna in se zamislil kakšna je noč. Vse naokrog je bilo mirno in tiho, le v peči je pobobneval ogenj. Večna olrnica pred jasicami je slabotno razsvetljevala predmete v dvorani. Skrivnostna svetloba pri jasicah se je dotikala zvezde in obeskov na božičnem drevescu in se pretakala preko biserov kakor mesečina čez beli sneg.

Vse to je bilo tako lepo, da ni mogel Miloš več misliti. In ker je bil truden, je zaspal.

V spanju pa je sanjal, da je bil Jezušček še bolj žalosten in da je on še bolj pridno pripravljaj jaslíce in božično drevesce. Nanesel je iz gozda še tri koše lepega, svežega mahu. Potem je ves mah lepo polagal po tleh, da je bilo

okrog in okrog jasic zeleno. Drevesce pa ni bilo več samo eno. Smreka je stala pri smreki. Bil je že gozd. In Miloš je moral delati za dva jutnaka, da bi vsem smrekam nanesel dovolj mahu. Delal je, konal mah iz gozda in ga nosil v hišo, ga pokladal z obema rokama v sobi po nen. vroce mu je bilo, čeprav je bil zunaj hud mraz in se je led krusil pod nogo. Po čelu in po senčih je curkal znoj, a Miloš si ga je komaj utegnil otirati.

Naenkrat se mu zazdi, da gleda Jezušček iz jasic nanj. Zdaj bi bil pravi trenutek za Miloša, da ga vpraša, kaj ga tako žalosti.

Jezušček pa ga je z mislijo prehitel in vprašal:

»Kaj delaš, Miloš, na sveti večer?«

»Delam.« je odgovoril Miloš in enet umolknil, ker ni res nič vedel, kaj dela. Od napornega dela je bil ze ves zmešan. V glavi se mu je vrtela omotica.

»Glej, truden si.« je nadaljeval Jezušček. »Že dve uri nosiš koš za košem mahu in stelješ po tleh. Ves mah si že odnesel iz gozda. Smrekam pa je brez mahu mraz in prihajajo za teboj, da jih je tukaj že velik gozd. Na ta način boš delal, dokler boš živ, dokončal pa ne boš svojega dela nikoli.«

Miloš je spoznal, da je vse res, kar mu je Jezušček rekel. Ampak odgovoril mu ni ničesar. Še sram ga je bilo, da je bil tako neumen in da je hotel z mahom razveseliti Jezuščka. Saj Jezušček ima zemlje, dreves in mahu kolikor hoče.

»Tega mi nič več ne delajte je spet spregovoril Jezušček. Smreke rastejo najrajše v gozdu na planem in mah tudi. Ti bi jih vse znesel v dvorano in niti ne pomisliš, da bi med zidovi namlje, ker niso vajene bivati med ljudmi.«

»Kaj pa naj naredim?« je vprašal Miloš in žal mu je bilo. Ves obupan je še vprašal Jezuščka: »Ali bo smrekca ob jasicah tudi umrla?«

»Ona pri jasicah ne. Tista ni več samo smrekca, ampak božično drevo. Božična drevesca pa ne umirajo, ker nič več ne rastejo. Božična drevesca so samo zato na svetu, da se jih otroci razvesele in da vesolja nikdar več ne pozabijo. Še boljše pa je, če visi na njih tudi kaj dobrega.«

Tako je pripovedoval Jezušček. Milošu pa je bilo nerodno. Sram ga je bilo, ker on teh stvari še ni vedel.

Spustil je lopato, da je padla na tla in brez prave misli še enkrat rekel:

»Kaj pa naj naredim?«

»Nekaj seveda zmeraj lahko narediš. Ampak danes ni treba ničesar več. Danes so vsi ljudje na svetu veseli, eni manj, drugi bolj, kolikor morejo. Glej! Zunaj te čakajo otroci iz vseh bližnjih vasi. Lahko greš k njim pa boš videl, da je res, kar sem ti zdajle pripovedoval.

Miloš je planil pokonci. Le kako, da je na otroke pozabil. Gotovo so že na poti h Miloševim. Veselo leto pridejo gledat jaslice in božično drevesce. Božično drevesce! Kaj takega se nince med njimi niti videl ni. Nobeno leto ni bilo takega. Določa jih bural božič, da ga je jezusiček spomnil. Otresel se je zjutnje in pranu, si obrisal s čela zemljo in znoj.

Zdaj se je popolnoma zbudil.

Jezusička ni bilo več. Ločal je snop v jaslicah. Zdelo se mu je, da se Jezusiček smeje. Lorej ni več bolan. Mamo okna je šel nekdo z gorečo smolnato plamenico. Otroci gotovo že čakajo pred hišo, da bi videli jaslice. Ali se ne sliši zunaj šepet? Krik. Veselje. Nekdo je udaril po vežnih vratih. To so, otroci so prišli in bi radi videli zaslice.

Domači sede v kuhinji in niso ničesar slišali. Pozabili so, da je božič in da otroci letos spet pridejo. Le kako so to mogli pozabiti.

Miloš je dirjal iz sobe v vežo. Niti očeta ni poklical, kakor je bila pri njih navada, če je hotel zvečer kdo v hišo. Z eno roko je odrinil železni zapah, z drugo je obrnil v ključavnici velikanski ključ in odprl dveri na stežaj.

Cez prag so se vsrli otroci. Mraz jih je pahnil v hišo. Nekateri so bili raztrgani in premraženi. Vriščani so zunaj še do poslednjega hipa. Ko pa je Miloš odprl, so vsi naenkrat utihnili in po prstih stopili naprej in krenili po hiši, kakor, da jih nekdo vodi. Pa ni bilo od domačih iz kuhinje še nikogar. Nihče ni šel z njimi, da bi jih vodil. Sami so našli pot. Kakor smrekce v Miloševih prejšnjih sanjah so šli skozi dve temni sobi in vstopili v temačno dvorano. Drevesce je bilo še temno.

Samo od ene strani je svetil nanj plamenček iz olnice.

Iz jaslic pa se jim je smejal Jezusiček.

Mile K. 118:

Stara, lažniva pravljica

Kadar so težke in žalostne ure, kadar je v srcu in duši najhuje, takrat se k materi hčerka privije in mati ji pravljico pripoveduje.

O knežnji ji pravi, ki zmajev sto odneslo jo je za deveto goró.

»Za njo zapahnil so vrat devet, da ne bi je prišel kdo njenih oteč. Knez jokal za hčerko je tri noči, četrti dan svojim ljudem razglasi: »Kdor srečno bo prišel za deveto goro, kdor srečno pogubil bo zmajev sto in hčerko zgubljeno v moj grad pripejal.

le-temu takoj bom za ženo jo dal.«

Na gradu je živel tedaj mlad tlačan, imel je srce in bil je močan.

On edini odšel je za knežnjo se bit.

Opaše si meč, pripne si ščit,

pa vranca zajaše in v dir zapodi.

In jezdi je, jezdi dni in noči...

A srečno je našel deveto goró,

in srečno pogubil je zmajev sto,

in srečno prelepo je knežnjo oteč

ter v diru očetu na grad jo privel

Obljubo izpolnil je oče — in res,

še tisti dan tlačan je bil knez...

Umolknila je mati, objela hčer, in to ji je tiho dodala:

»To ni se zgodilo nikoli nikjer.

Knez in tlačan sta knez in tlačan ostala.«

Bogo Pregelj

Medvedek Tedi

Sredi gozda stoji nizka hiša. V njej živi stari medved s svojo ženo. Imela sta sinčka-edinčka, plavega medvedka, Tedijsa. Imela sta ga, zdaj ga nimata več. To pa je bilo tako. Tedi se je vsega dobrega preobjedel in nekega dne se je zadržal na mamo: »Vsak dan brusnice in med. Kdo bo to jedel! Kar po svetu pojdem!« Žalostno ga je pogledala mama. Stari medved pa je udaril s šapo po mizi in zarenčal: »Kar pojdi! Presit si, zato ni prav!« Tedi si je ulomil palico v grmu, pa se je odpravil iz srede gozda naravnost v svet. Dolgo je hodil, veliko je doživel, tri palice je zrabil na potu. Potplati so mu postali trdi kakor ustrojeno usnje, in koža ga je le še ohlapno objemala, tako je bil spotoma shujšal. Veliko hudega je preživel, malo je jedel, po medu in brusni-

cah se mu je tožilo. Domov pa ni vedel več poti. Prišla je zima, ivje se je beo razpredlo po drevju, drevesa so v mrazu ječala. Tudi Tedija je zeblo kljub njegovemu plavemu kožuhi. Težko je vzdihnil, ko je pijano mahal skozi goščavo. Nikjer ni bilo v polju in gozdu mirnega, toplega prostora, kjer bi se spočil. Tam pred njim pa je motno blestelo mesto. »Tam se bom že kje pogrel,« si je dejal Tedi in se napotil po

veliki cesti proti mestu. Že je ob strani prve hiše. Tedi gleda in vrti glavo, morda bo le kje zagledal gorek kot.

»Kaj pa ti tu iščeš?« Težka roka je padla Tediju na ramo, da so klesala njegova kolena. Pogledal je. Za njim je stal mož v sinji suknji. Grdo je gledal in kapo je imel rdeče in zlato obšito. V roki pa je držal črno debelo palico. »Kaj pa tu iščeš?« je ponovil mož in zanihal nalahno s palico. »Zdaj me bo,« je pomislil Tedi, potem se je nenadoma iztrgal in jo ucvril po motno se bleščuči cesti. Za sabo je čul oster brlzig in udarce hitečih nog. Cop, cop! Cop, cop! so udarjale njegove noge ob tla. Trk-tok! Trk-tok! so brusili za njim cesto kovani stražnikovi škornji. Naprej, naprej, iz ulice v ulico. Vsa vrata zaprta, vsa okna priprta, vedno okrog novih oglov cop-cop, cop-cop. Tediju se je zdelo, da teče že brez konca po praznih ulicah. V glavi se mu je vrtilo, noge so bile krvave od divjega bega. Misli je že, da mu bo počilo srce. Za steklenim oknom prelepa soba s svileni posteljo. Ob drobnih mizi sedi gospodična in čita. Tedi je potrkal. Z žametnimi očmi je nogledala gospodična iznad knjige: »Želite?« »Rešite me!« »Vstopite!« Prelepa je soba. »Kam naj se skrijem? V posteljo!« Ves sem umazan. »Nič ne

de.« Kakor v mlačni vodi, leži Tedi med svilenimi odejami. Lepo je. Kakor doma. Kar spal bi. »Hvala, hvala...« Tedi že spi in smrči. — Kako svetlo je. Zlata luč reže skozi trepalnice prav v oči. Kaj je to? Smreka je in smreka ni. Zelena je in igle ima in po gozdu diši. Zlato in srebrno sadje na njej blesti, srebrne niti so jo opletele. »Jaj, medvedek!« mehke roke so ga dvignile izpod drevesa. Kot med so ga poljubile sladko rdeče ustnice. »Tu je lepo« si je potrdil Tedi in se nasmejalo...

† Srečko Kosovel:

Pot po klancu

Mati me čaka, Mogoče moli
v mrzli izbi.

Pravi, da ne znam govoriti
več z njo...

In se spominja, ko sem stal
ob jasticah,
ubožnih jasticah, a sem bil
Jezusu brat.

Mati moli... Vračam se,
in jashc ni,
lahko je tebi, mati,
Bog ti dušo teši.

A jaz sem vsem, i Jezusu
deseti brat,
vem, grešim, ko to govorim
in čutim to.

Z materjo grem k polnočnici.
Glej, Jezus se je rodil.
O, da bi tebi in meni
dušo utešil!

† Srečko Kosovel

Pred mestom

Angeļi zlatokrili
plavajo preko snega
od polja,
ko da z nizkega neba
so na zemljo stopali.

V zlatu, v svili
pošumevajo sredi mraku
zdaj tam, zdaj tu
sredi miru
so se v polje razkropili.

Predmestje v snegu močel
črna okna strmijo,
v hišah otroci kričijo,
črna okna grozijo —
tukaj angelov ni...

Volčkovi — Petrovi strahovi!

Iz mesta Peter gre domov,
nakupil mnogo je darov:
balone, svečke, tolsto gnjat
in razno sladko blagodat.

Ko mrak samoto je objemal
na veji Peter je zadremal
in v sanjah zrē kot še nikdār
božičnega drevesa čar...

K zatonu se nagiba dan,
samotna je snežena plan.
A groza, Peter! — Kaj ugleda?
Brž na drevó! — Volkóv je čreda...

Pa komaj zimsko jutro sine,
v glavó mu bistra misel šine:
k balončkom je navezal gnjat —
napási volčjá se svoját!...

Na veji starega drevesa
mu ude mraz in strah pretresa.
Čim se premakne, čim se zgane,
drhál volkóv pokonci plane,

Balončki z gnjatjo poleteli,
volčkovi so za njo zdrveli...
Le dalje, dalje, daleč stran —
široka je snežena plan...

Hej, Peter, zdaj pa brž na tla, ob uri srečno boš doma, v skrbeh sta oče, draga mati, kam je zabredel sinek zlati!

Volkóv drhál renči, besní, za gnjatjo se zaman podí... Premika Peter urne krače, — saj zna, če mora! Ni drugače...

Je oče Logar zgodaj vstal:
»O, sinko, kje si noč prespal?«
»Z volkovi, očka« — pravi v šali —
»jaz tulil sem, oni pa spali...«

France Včtnik:

Rjavček *

Štiriletnega me je vsakdanji dogodek prebudil iz tihega pokoja otroških let. Moje mlado srce je tedaj prvikrat zakrvavelo. Moje sanje so postale žalostne. Bela golobička je povesila peruti, s sinjega neba, kjer je veslala v neskaljenem poletu, se je spustila, kakor ranjena; pričela je padati v neznano brezno. Kdaj te ulovim, o golobička mojega srca, kdaj se povrneš k meni, z oljkovo vejico miru v drobnem kljunčku?

To so moji prvi spomini: gostilniška soba, prenapolnjena z gosti in težkim tobakovim dimom. Okrog mize sede lovci; enega med njimi z dolgo, že nekoliko belo brado se spominjam najbolj. Potem je moj spomin: polje in gozd in nebo... Vse to mi je v spominu zeleno, črno, sinje. Pod tem sinjim baldahinom plovejo kot drobni čolnički rdeči balončki, kakršne kupujejo otrokom še danes. Ušli so nam iz nevajenih otroških rok, ko smo se peljali na vozu in so splavali proti visoki nebeski kupoli. Potem je še moj spomin Rjavček, naš konj. Ta poslednji spomin je najgorenjši. A najlepši je oni: polje in gozd in nebo...

Kdaj smo dobili Rjavčka, ne vem. Morda smo ga imeli že dolgo. Ljubil sem ga kot vse, kar sem videl. Morda sem ga ljubil zato tako silno, ker je bil naš, morda zato, ker so me včasih posadili nanj in sem ga smel »jezditi«.

Ne vem, kaj je nagnilo mojega očeta, da je prodal Rjavčka. Bilo je hladno jesensko jutro, ki so ga privedli na dvorišče. Spominjam se dobro Rjavčka in voza, ki je stal sredi dvorišča; ljudi, ki so bili poleg, se spominjam zelo nerazločno. Med vsemi temi neznanimi obrazi sem poznal le očeta in mater. Ali sem razumel besede, ki so jih govorili ali ne, tega se ne spominjam več. Vedel pa sem, da se godi nekaj nenavadnega. Razumel sem, da bodo ti tuji, neznani ljudje vzeli našega Rjavčka in ga odvedli s seboj. To pa je bilo zame strašno, nekaj podobnega kakor če človeka obide čuvstvo, da bo zdaj »vsega konec«.

Stal sem ob strani in mrko zrl moze, ki so se pogajali in so vodili Rjavčka preko dvorišča. V tistem hipu se mi je zdel zelo lep in smilil se mi je, kot da

* Ponatis iz lista »Križ na gori«.

tudi sam noče, da tako ravna jo z njim. S sočutno ljubeznijo sem zrl nanj. Mislim, da je konj to čutil, zakaj ko so ga vodili mimo mene, se je tik pred menoj ustavil in je nagnil glavo proti meni, kakor da se mi nemo zahvaljuje. Jaz ne pozabim tistih oči nikoli, toliko ljubezni se včasih celo pri ljudeh zaman 'ska.

Strašno me je dušila bolečina. Prvih in le siloma sem zadrževal ihtenje. Najraje bi bil na glas zaklical možem, da ne smejo odpeljati Rjavčka. Saj je vendarle naš, kako da oni tega ne razumejo! Bilo pa me je strah teh tujih obrazov, tako čudno so se smejali. Kot da si moram poiskati zavetja drugje, sem se umaknil, v duši obupan in razdvojen. Šel sem k Francki, naši služkinji.

Brez besed sem planil k nji; skril sem glavo v njen predpasnik in sem zajokal. Šele po dolgi, dolgi muki sem pričel klicati kakor za pomoč:

»Francka, oj, Francka!«

Ona ni razumela, kaj mi je. Vprašala me je, vendarle čisto vsakdanje in zdi se mi, da celo z nasmehom:

»Kaj pa je tako hudega, zakaj tako vešaš?«

Tedaj bi bil moral izreči besedo resnice. V meni se je odprlo brezno, ničesar nisem več razumel, kot da se pogrezam v temno globočino, sem zakrilil z rokami navzgor. Med ihtenjem, ki se je sunkoma trgalo iz mene, se je v meni vzdignilo strašno, strašno. — Bruhnilo je iz mene:

»Naš fuks, oj, Francka, naš fuks! Našega fuksa bodo prodali!«

Spet sem pričel neutolažljivo ihteti. Z rokami sem krčevito grabil za njen

predpasnik, obraz sem med solzami dvigal k nji. Iskal sem pomoči in tolažbe od nje. Ko pa je ona rekla, da to vendarle ni nič tako strašnega in da zato ne smem jokati, je nisem imel več rad. Ko pa mi je še obljubila da bom »nekaj« dobil, če bom priden in ne bom več jokal, sem šel kar proč od nje. Bil sem prevaran v svojem zaupanju. V svojem mladem srcu sem takrat zaključil, da veliki ljudje »ne vedo nič«. Odlej so mi bili konji in ptički dražji od njih in z drevesi sem se pogovarjal rajši, kot pa z njimi.

Rjavčka nisem videl več, tuji možje so odšli z njim. Nisem se mogel več umiriti. Nikomur nisem več zaupal. Vsi so se mi zdeli kot tujci, kot tisti možje, ki so odvedli Rjavčka. Vse se je izpremenilo. Hiša je bila pusta in prazna, vse izbe so bile polne tesnobe. Zato sem šel ven, na vrt; a tudi vrt je bil ves drugačen, kot da tudi on ni več naš. In vendarle je bil to naš vrt! Šel sem dalje, po peščenici stezi, ki vodi narahlo navkreber, v gozd. Čudno sem bil sam in žalosten. Ko sem dospel na pobočje, kjer se pričenja drevje, sem se obrnil na vzhod, tako da se je videlo v dolino. Tam smo tolikokrat stali otroci, ko smo se vračali iz gozda in smo gledali »našo hišo« pod seboj, skrito napol med drevjem. Le rdeča streha se je videla razločno med vrhovi. Danes je pa nisem prepoznal. Sam od sebe mi je pogled ušel preko nje, daleč tja po dolini, čez travnike in njive, čez vasi in gmajne, notri do obzorja. In nikjer ni našlo oko, kar je iskalo, nikjer ni ugledalo cilja, da bi se radostno spočilo. Začutil sem silno osamljenost v duši in neznansko težko čuvstvo je stisnilo moje srce, da je zaječalo.

Legel sem na tla, na mehki mah in si zakril obraz z rokami. Šelest vetra, ki se je lovil med drevjem, se mi je zdel kakor daljnji odmev žalostne pesmi mojega srca. Odmev, ki ga nihče ne čuje; tegobno odjekne nazaj v srce. Usmiljeni Bog pa je slišal, v moji zapuščenosti se je dobrotno sklonil k meni. Pristopil je angel tolažbe in mi je trudne veke zaprl v spanje. Nato me je prijel za roke in me vodil ob bregovih zlate reke v pravilčno deželo sanj.

Igo Grušeni

Niša hčerka

Niša hčerka — rajſka ptička
v ſmeh zapreda drobna lička,
kakor miška naokrog
gleda, kaj je uſtvaril bo.

Nji ves svet je razodetje:
cvetje, ſonce, v logu petje;
mavrica, razpeta v ſanjo,
ſlavolok — poſtavljen zanjo.

Gre pod njim in daleč hodi,
angel za rokó jo vodi;
mavrica, nad njo razpeta,
ſpremlja jo na konec ſvéta.

Tam utrujena zadremlje,
ſteber mavrice objemlje,
mavrico oblak zagrne —
hčerka v ſpanec ſe utrne.

Dušan Vargazon:

Možic na božičnem drevesu

K srebrnemu deblu ſe ſtiska ſtari možic. Zunaj je mraz, tiko naletavajo ſnežinke in ſe utrinjajo na ſteklju. Možic je vtaknil roke v kožušek Otožen je.

Pred mnogo, mnogo leti ſo ga vzeli od bratcev. Zaspal je v škatlji-poſteljici, potem ſe je peljal daleč, daleč. Zbudilo ga je tiho cingljanje. Bil je na vejici. Pogledal je okrog: tu ſo blesteče kroglice, pozna jih, ſaj ſe je pred ſpanjem igral z njimi. Glej, kako ga gledajo bele ſvečke z rožnimi obrazi: dobro jutro — mu pravijo. pa jc vendar večer! O, ſvečke ſo dobre, k vsaki pojde in ji nekaj pove.

Tam daleč doli, pri mizi, pa ſede veſeli ljudje. Zdaj je nekdo vſtal, že gre k drevescu. On ſkrbi za ſvečke: nekaj jim ſepeče, ſvečke pa druga za drugo ſkrivaó rožne obrazke v bele haljice.

Ljudje ſo odšli ſnat. O polnoči je poſijal meſec ſkozi okno. Možic je ſhel po vejici do prve ſvečke. Nagnil ſe je k njej in jo vpraſal, kako dolgo je že tu. Ona pa je ſpala in ni mu odgovorila. Zlezel je do druge: tudi ta je ſanjala. Plezal je po drevescu, obhódil je vejice, toda veſe ſvečke ſo dremale.

Ozrl ſe je navzgor: tik pod vrhom je zazabil liubko ſvečko, mahnna je bila in mahnno haljico je imela. Naſmehnil ſe je in ſklenil: — Tebe zbudim! —

Tedaj mu je nomežiknil meſec, naj ſe hitro vrne. Možic je zdrčal navzdol do gornje vejice. Ohladi ſo zaſtrli cvetliča, ſnežinke ſo ſe prizibale na zemljo. Mo-

žic je bil od plezanja ves utrujen. Kmalu je zaspal.

Svetlo jutro je pogledalo v ſobo. Za oknom je bilo veſe belo ſnežink. Male neugnanke ſo ſe vedno rajale po zraku. Svečke ſo ſpale. Ves dan niſo pokazale ſvojih lepih, rožnih obrazkov.

Zvečer pa je priſel človek in jih je predramil drugo za drugo. Možic je ſpal naprej. ſele pozno ponoči ſe je prebudil. Hitro je zlezel na vrh drevesca. Joj! Kam je izginila njegova ſvečka? Ozrl ſe je po drugih.

Ni jih bilo.

Možic je otožno ſklonil glavo in ſe vrnil na ſvojo vejico.

Od tiſte noči ſe nikdar več ne ſmeja.

Utva:

Tiſo neſlišno..

Tiſo neſlišno
padajo z neba
beli cvetovi, —
že ſo jih polni
trudni vrtovi,
vanje oviti
mračni gozdovi,
z njimi poſtlane
daljne poljane...

Tiſo neſlišno
padajo z neba
beli cvetovi.
In ſ cvetjem odet
umira ſkrjanček,
bedni poet,

Kaj rišejo „Jutrovčki“!

Andrej Kamnar, uč. I. razr. mešč. š. v Ljubljani

Bohinjec Metka, uč. III. razr. vadnice v Ljubljani

Vekoslav Jurša, uč. VI. razr. v Gornji Radgoni

Kdaj in kje žanjejo?

Januarja meseca: v Avstraliji, v Cilu, v Argentini in v Novi Zelandiji;

februarja meseca: v severni Indiji;

marca meseca: v južni Indiji;

aprila meseca: v Perziji, Siriji, Palestini, v severnem delu Srednje Amerike in v Mehiki;

maja meseca: na Kitajskem, v Mali Aziji, v severnem Egiptu, Tunisu, Alžiru, Maroku in v Arabiji;

junija meseca: v Spaniji, na Portugalskem, v Kaliforniji, južni Franciji, Rumuniji, Bolgariji, Grčiji in Jugoslaviji;

julija meseca: v severni Franciji, Avstriji, Madžarski, v Rusiji in v Združenih državah;

avgusta meseca: v Švici, Nemčiji, na Nizozemskem, v Belgiji in Kanadi;

septembra meseca: na Norveškem, Švedskem, Danskem, na Islandu, v severnem delu Združenih držav, v severni Kanadi, v Aljaski in na Škotskem;

oktobra meseca: na Škotskem in v Sibiriji;

novembra meseca: v Koreji in na Sumatri;

decembra meseca: v Južni Afriki in Zadnji Indiji.

Alfonz Gspan:

Božična

Božični zvonovi
in zvezde po nebu.
sneg spi po vrhovih,
tih mir po domovih —

Glej, jaslice v kotu,
pastirce krog hlevca
in angelci z »glorijo« pojejo, molijo.

Dete, veš kaj ti angelci pojejo?

Mir oznanjajo
in Bogeca prosijo,
da bi toplo bilo vsem,
tudi njim, ki nimajo doma.

Manica:

Zlati orehi

Jožek je bil sirota. Mamica mu je umrla ob njegovem rojstvu in leto pozneje ji je sledil v večnost tudi Jožkov oče. Mali neboljenček je bival odslej stalno pri svoji babici stari Žigonki, ki je bila sicer siromašna, toda v svoji veliki ljubezni je storila vse, da Jožek ni ravno trpel pomanjkanja. Črnega kruha

je imel dovolj. Seveda se je moral odreči marsikakih sladkosti, katerih so otroci v bogatih hišah deležni.

Pred božičnimi prazniki je bil Jožek na obisku pri Kodranovih. Tam je opazoval, kako so zlatili orehe. To se mu je zdelo nebeško lepo in ko se je vrnil domov, je vzdihnil k stari materi:

»Oj babica, kako lepe orehe sem videl pri sosedu. O, da bi imel vsaj enega!«

»Vidiš Jožek, mi smo siromašni in ne premoremo kaj takega,« mu je odvrnila stara mati. »Niti navadnih orehov ni pri hiši. Morava pač biti zadovoljna s tem, kar imava.«

Tisti večer je Jožek zaspal ves v mi-

slih na zlate orehe. Nekako o polnoči je pa zbudilo babico neko stopicanje po hiši. Hitro je užgala luč. Videla je čuden prizor.

Jožek je v sami srajčki in z zaprtimi očmi taval sem in tja ter se pripogibal kakor bi nekaj pobiral.

»Jožek,« je zaklicala babica, »kaj pa vendar počneš?«

Deček je obstal, si pomel oči, debelo pogledal in se zacerl kremziti.

»Joj,« je vzdihnil jokaje, »kake lepe sanje! Iz neba dol so deževali zlati orehi, jaz sem jih pa pobiral. Zdaj pa nimam nič. Hu-u!«

Babica je vstala, mu porahljala posteljico in ga s tolažilnimi besedami spravila spet pod odejo. Deček je kmalu spet zaspal.

Naslednje jutro je šla Žigonka h Kodranu po mleko. Pri tej priložnosti je tam smehljaje pripovedovala o Jožkovih sanjah in njegovem nočnem početju. Kodranova mati je bila dobra žena. Zasmilil se ji je mali Jožek in rekla je Žigonki:

»Mati, vašemu Jožku hočem uresničiti sanje. Zvečer pridem k vam in potem se pomeniva.«

Še tisti dan je velela pastirju, naj pozlati toliko orehov, da jih bo zvrhan krožnik. Kupila je še več drugih dobrih stvari in zvečer vse skupaj nesla k Žigonu.

Jožko je že spal in ni videl, kako sta dobri ženi razpostavljali darila ob njegovi posteljici. Toda ko se je zjutraj prebudil je široko zazijal. Dvakrat si je pomel oči, misleč, da so spet sanje. Na svoje nepopisno veselje pa se je prepričal, da je vse resnično. Ob straneh so bili položeni piškoti, fige, rožiči, tik pri zglavju pa — jej, jej — poln krožnik blestečih zlatih orehov.

To je bil najsrečnejši Božič za Jožka. Z njim vred se je pa prav otroško veselila tudi njegova dobra babica.

Dragi „Jutrovčki“!

Prihodnja številka »Mladega Jutra« bo izšla 3. januarja l. 1932. Dotlej boste imeli dovolj časa, da pravilno rešite našo božično ugan-ko, ki je objavljena na 19. strani »Jutra«.

Želimo vam prav vesele božične praznike in srečno novo leto! Upa-mo, da boste tudi v novem letu imeli veliko veselja z »Mladim Ju-trom« in se pridno udeleževali raz-pisanih natečajev.

Uredništvo »Mladega Jutra.«

ŠALE ZA MALE

Učitelj: »Kdo mi ve povedati kako žival, ki ima štiri noge?«

Branko: »Jaz, gospod učitelj!«

Učitelj: »Nu, le povej!«

Branko: »Kokoš!«

Učitelj: »Kako pa to? Saj ima ko-koš samo dve nogi!«

Branko: »Nu, potem pa dve kokoši!«

★

Miha: »To ni lepo od tvojega očeta; čevljar je in te pusti z raztrganimi čevlji hoditi naokoli!«

Janezek: »Tvoj oče je pa zobozdrav-nik pa tudi ni napravil tvojemu malemu bratcu zob.«

★

Učiteljica: »Zdaj smo se prepričali, da rabi služkinja dve uri, da pospravi eno sobo. Koliko časa potrebujeta dve služkinji za isto delo?«

Majda: »Štiri ure.«

Učiteljica: »Zakaj štiri ure? Ne po-zabi, da sta zdaj dve služkinji na delu!«

Majda: »Saj ravno na to mislim, go-spodična!«

★

Oče: »Mihec ali mi veš povedati ka-ko tekočino, ki ne zmrzne?«

Mihec: »Vrela voda!«

Griša:

Lep je božič siromaka

Lep je božič siromaka
v plašč zavit srebrnotkan:
noč ga v zvezdnem svitu čaka,
burja boža ga čez dan.

Palček mu iz čevlja gleda,
Rdeča kapica z nosu,
a Snegulčica mu bled:
pleše bosa sred lesu.

Zajec z uhlji mrazek striže,
pes zavija v prazno noč,
vol ledene sveče liže,
konj cinglja pred vrati koč.

Lep je praznik siromaka,
ves je v pravljice zavit,
kdor je lačen, naj ga čaka,
marsikdo bo pravljic sit.

Bogo Pregelj:

O Tediju in Punči

Punči in Uči sta šli počasi iz šole domov. Nikamor se jima ni mudilo. Še dolgo je bilo do kosila in ob strani hodnika so se vrstile izložbe. Punči in Uči ste si jih morali ogledati. Res no sta obstali pred izložbo oblek. Ne koliko žalostno je dejala Punči: »Ško-da, da še nisem velika, oni sivi jum-per bi mi dobro pristajal.« »Prav imaš, Punči, ji je pritrdila Uči, »kaj misliš, kako bi pa meni pristojal onile rume-ni z rdečimi pasami?« »Črne lase imaš, zato bi že šlo.« Roka v roki sta šli počasi naprej. Punči je stiskala torbo s knjigami krčevito pod pazdu-ho, Uči je s svojo malomarno poni-havala. Mimo trgovine z živili sta šli, ne da bi se ustavili, le kratek pogled ste vrgli na pisane sladkorčke. »Lač-na sem,« je pripomnila Uči. Punči pa je samo debelo požrla. Iz okna se jim je nasmejal plav Tedi, ki je zilbal v naročju veliko punčko. Vsa trdla mu je ležala na tačkah in ga zaljubljeno gledala. Tedi pa ji je enakomerno po-kimaval, kakor da ji poje uspavanko. Okrog njezovih nog so bile položene tračnice. Po njih je vozila železnica. Mimo signalnih naprav in postaj, skozi tunele in še čez most. V vago-nih pa so sedeli medvedki in zamorč-ki. Široko so se smejali in pozdravlja-li spletično, ki se je vsa zasopla jezila nad muckom, kateri se je široko

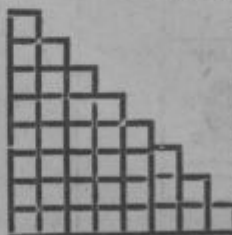
vsedel na mizo v najlepši sobi. Punči in Uči sta stopili prav k steklenemu oknu, da je njim dih zarosil šipo, in molče gledali lepote. Uči je vzdihnila: »Zakaj je letos taka kriza. Jezusčku bi naročila, da bi mi prinesel tisto punčko tam v kotu. Veš, je taka, da se jo lahko koplje, čeprav ni iz celuloida. Celuloidastih punčk nočem, svetijo se, kakor da bi bile z mastjo namazane.« »Res je lepa tista punčka, ji je pritrdila Punči, »če bi pa mene kdo vprašal, kaj bi rada, bi si pa zelela Tedijsa. Poglej ga, kako pametno gleda. Pa seveda je močno drag in dragih stvari si ne smem želeči. Bog ve, zakaj je ravno zdaj za božič kriza. Uči, kaj je pravzaprav to, kriza?« »Ne vem. Mislim, da je nekak gošpod, ki hoče imeti Jezusčkov denar, morda je parkelj?« »Seveda bo parkelj, ki neče, da bi imeli Jezusčka radi. Veš, pa bi bilo prav lepo, če bi prišel odkod kak kraljevič in bi nam dal, kar si želiva. Saj se to v pravljici često zgodi.« »Ti si avša, Punči, mi sliš, da hodijo kraljeviči kar tako po svetu? In potem bi ga morala pa še poročiti. Še sprli bi se. Ti si res pametna!« Grdo so zacvilila vrata v prodajalno. Punči in Uči se niste zmenile za to. V izložbi se jima je pisano kazala njuna želja. Izvzad se je stegnila roka v izložbo. Trdo je prišla Tedijsa in ga vzela iz izložbe. Znova se je stegnila roka. Punčka, ki je bila vseč Uči, je izginila. Punči in Uči sta vzdihnili. Potem pa je Uči začepetala: »To je napravil gotovo gošpod Kriza. Ni mu dosti, da ne morejo dobiti otroci, kar si žele, še gledati ne smejo tega! Pojdive!...« Postegnila je Punčko za seboj. »Morada...« »Ah, kaj! zdaj vidim, da je Kriza res zelo hudoben. Ali mu bova napravili veselje, da bo videl, kako naju jezili!« Odločno je vlekla Uči za sabo obotavljajočo se Punčko. »Kam pa se vama tako mudi, Uči?« »Kaj vam to mar,« je osorno odgovorila Uči in pogledala. Pred njo je stal gošpod. Uči je široko odprla oči. »Punči, poglej!« Tudi Punčkine oči so se odprle na stečaj, da so bile velike, kakor dvojce reparjev. Gospod je držal v naročju Tedijsa in punčko. »Tega si si ti želela, Punči, in to ti, Uči,« je dejal gospod in jima ponudil igrači. Uči je lovila sapo: »Kaj... Kaj...« Punči se je pristojno poklonila: »Hvala lepa, gospod kraljeviči!« »Je že do bro,« se je nasmejal gospod, se obrnil

in hitro izginil okrog opla. »Torej sem le imela prav,« je zarajala Punči, »kraljevič je čul najine želje.« Uči se je zavedla: »Kje neki! Saj si videla, da je bil kot vsi drugi. Ti si res neumna.« Dvomeče je pogledala punčko v svojem naročju in zamrmrala: »Le zakaj mi jo je kupil?«

S težko besedo vam bom povedal. Ko jo boste doumeli, boste vedeli.

Gospod je slišal pogovor in se je raznežil ob njem. Bil je pač sentimentalne sorte.

Kvadrati

medmet
nikalnica
ne drag
vrednost stvari
številka
vrednostni papir
ječ.

ponikalnica na
Notranjskem

V vsaki besedi so vse črke prejšnje besede, v nespremenjenem ali spremenjenem vrstnem redu, in ena črka več.

Magični kvadrat IV.

1	2	3	4	K
2				R
3				I
4	K	R	I	M

Vodoravno in navpično:

1. regiment, 2. gora na Koroškem,
3. dajalnik od »lipa«, 4. —.

Rešitev zložljivke

ZA SPRETNE ROKE

Koledarček

Iz trdne, precej debele lepenke si izrežemo pravokotnik, 20 cm širok in 30 cm dolg. Prelepimo ga s papirjem tennejše barve.

Iz bezgovih palic iztisnemo s pomočjo obeljene leskove palice stržen, ali pa si poiščemo v grmovju enoletne suhe bezgove mladike, ki so prav za prav stržen, obdan s tanko kožico. Stržen prerežemo po dolžini z ostrim nožem v dve enaki polovici, kateri prilepimo na lepenko, kakor kaže slika.

V stržen se dajo vtisniti razni vzorci. Onj na sliki je vtisnjen z okroglo palico ter s trikotno obrezano tresko. V stržen se dajo vtisniti razne oblike istotako kakor v glino. — Na lepenko naposled pritrldimo blok koledarčka, kakor vidimo na sliki.

Rešitev okvira

Rešitev stopnic

kos, osa, sad, Ada, dar, ara, rak.

Rešitev magičnega kvadrata III.

Vodoravno in navpično:

1. koks, 2. Odre, 3. Krim, 4. seno

Križaljka »Božični zvon«

Navpično: 1. Število; 2. kar kliče v cerkev; 4. poljski pridelak; 5. žensko ime; 7. kazalni zaimek; 8. del telesa; 11. osebni zaimek.

